

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijače velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. Opravištvu, na katero naj se blagovoltijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Iz državnega zbora.

Z Dunaja 28. nov. [Izv. dop.]

Včerajšnji shod ustavoverne stranke se je končal brez kacega sklepa. Prišli so ministri in finančni minister Depretis je bral odgovor na vprašanja, katera je stavila stranka glede nove uredbe nacionalne banke. Odgovor pa nij tako jasen, da bi se moglo iz njega soditi, kako daleč je naše ministerstvo vezano napram ogerskemu v bankinih zadevah. Poslanec Plener je naglašal stališče ustavoverne stranke, katera bi nikoli ne privolila v razcepjenje nacionalne banke; naj se rajše državni zbor razpusti. Kajti prišlo bi potem še več narprotnikov te nagodbe v državni zbor. Ministerski predsednik je na to izjavil, da vladi nij prišlo na misel kroni svetovati, naj ta državni zbor razpusti. Minister Depretis tolaži zbor, da zaradi banke še nij poslednja beseda rečena, ter da se jedinstvo bankine note bode vsakako ohranila.

Kake kritike o tem shodu in o obnašanju ministerstva pisati, mi zabranjuje ozir na vašega državnega pravdnika. Kar se tu bere vsak dan v vseh časnikih in še dosti ostreje, to Vi v provincijalnih mestih smete samo misliti. A čudno je, da se pri vas konfiskujejo celo javni izreki državnih poslancev, na primer moj dopis, ki je o prvem shodu ustavovercev in nij družega navedel, kakor izreke ustavovernih poslancev.

Da so ti izreki bili resnični, to kaže zahtevanje ministrov, kateri so privolili k družemu shodu priti samo pod to, da se v njem ministrov nasproti ne rablja taki neparlamentarični izrazi, kakor „ne pošteno“, „ne-
npravno (unsittlich)“ itd., s katerimi so v

prvem shodu govorili v bankinem vprašanju ustavoverni poslanci Demel, dr. Russ itd. (Tudi češki listi so vsi to prinesli a nijso bili konfiscirani. Ur.)

Slovenski poslanci dr. Vošnjak, Pfeifer in Nabergoj so vstopili v klub desnega centra, katerega predsednik je zdaj grof Hohenwart, podpredsednik pa dr. Pražak. (Živeli! Časi so taki da je treba skupnega delovanja bolj nego kedaj. Ur.)

Zadnje volitve za deželne zборе.

Nekaterim deželnim zborom je letos postavna doba obtekla in morali so se ponoviti, namreč poljski, goriški, isterski, dalmatinski in zdaj se obnavlja i tržaški.

Mi Slovanje in federalisti, ali bolje mi terjanci in zagovorniki enakopravnosti vseh narodov v monarhiji smemo z izidi dozdanih volitev vele zadovoljni biti.

Na Poljskem so avtonomni Poljaki sijajno zmagali, ustavoverni judje in čudni Rusini so propali. Zakaj ti poslednji, — o tem ne smemo govoriti zaradi tiskovne svobode.

Goriške volitve, kjer so povsod naši zmagali, smo na tem mestu že ocenili in svoje zadovoljstvo o njih izidu izrekli, ker tu se nij posrečilo nobenemu protivniku slovensčine vrniti se vmes.

Tudi z volitvami v isterski deželni zbor moramo prilično zadovoljni biti. Kajti do sedaj so z Istro gospodarili sami čisti Italijani. Zdaj jih je iz novih volitev le polovica izšlo, druga polovica je bolj avstrijsko-patrijotična, sestoječa iz duhovnikov in višjih nekoliko slovansko-narodnih uradnikov. To je

uže velik korak naprej. Čez šest let bode še boljše.

Sijajne so pak volitve v našej jugoslovanskej posestrimi Dalmaciji. Tam je narodna večina velikanska: 33 narodnih Slovanov proti 10 italijanskim ali poitalijanjenim poslancem. Narod slovanski v Dalmaciji je sijajno pokazal, da neče tujcev ali potujčencev za poslance, ampak svoje narodne može, — zatorej mu slava! Vse dunajsko vpitje na Dalmatince nij nič izdalo. „Svoji k svojim,“ reklo se je doli.

Tržaške volitve se zdaj vrše. O njih nij torej še mogoče končne sodbe izreči. Prijatelji pa nam pišejo, da Slovenci v okolici zmagajo gotovo, v mestu pa zmaga morda konservativna se Slovenci zvezana stranka v dveh razredih, tako da potem okoličanski slovenski poslanci odločujejo. Bog daj srečo.

Po tem tacem pojdemo drugo leto Slovenci na Kranjskem in slovenjem Štajerskem lahko s pogumom in lepimi izgledi v volilni boj. Vendar pripravljati bi se morali uže zdaj. Borba bode hujša, nego si morda mislimo. Z Dolenjskega uže čujemo, kako protivniki narodne slovenske reči uže rujejo in agitirajo. Ne držimo ni mi rok križem.

Po kmetih naj posebno rodoljubna duhovščina in narodno učiteljstvo uže zdaj ljudi na to opozoruje, da bodo kmalu volitve in da terja čast in narodna zavest Slovenstva, da volimo svoje, narodne zastopnike, ne pa taci, ki so turški prijatelji. Kar se tiče narodne duhovščine, pač se nekateri boje, da bode od neke svoje strani strahovana pri prihodnjih volitvah. Ali mi še ne verujemo tega! ...

Listek.

Griška Otrepev.

(Po Petruševskem in drugih spisal J. Steklasa.)
(Dalje.)

Mnišek je zbral malo četo iz raznovrstne poljske in litovske druhali; z njimi se je združilo mnogo moskovskih beguncev. Donski kozaki so tudi poslali samozvancu en polk, oni so namreč Borisa jako mrzili, ker jih je stiskal in branil razbojstvovati. Vsega skup se je zbralo okoli Otrepeva 4000 vojakov in v oktobru leta 1604 je prestopil on meje moskovske države. Ukrajinska mesta so mu po redu odpirala vrata; samo Novgorod-Sjeverški se nij podal; tukaj se je branil vojvoda Basmanov. Boris je poslal na samozvancu vojsko; Otrepev jo je razbil. Boris je poslal nove polke, katerim se je posrečilo pobiti samozvancu, ali to mu nij mnogo škodilo; Kozaki so mu poslali zopet pomoči. Vrh tega so pa

carski vojvode delo zavlačili, službo carsko leno opravljali in popolnem vse zanemarili; da tudi prosti vojinci so se neradi tolkli, ker nijso znali, — na katerej strani je pravična stvar.

Tako je preteklo pol leta; l. 1605 13. aprila je car Boris obedoval po navadi v svojej jedilnici, ali ko je mislil od mize vstati, oblila ga je kri iz ust, nosa in ušes. Črez dve uri je car umrl; Moskva je mirno prisegla njegovemu sinu Fedoru. Proti samozvancu je poslal novi car Basmanova, najhrabrejega vojvodo, ki je branil Novgorod-Sjeverški. Ko je dospel Basmanov k vojski, uvidel je precej, da so vojvode in vojinci vporni in nezanesljivi. Bilo je tedaj težko zahtevati od te vojske strogega reda in verne službe. Zatoraj je počinil on hudobno delo: objavil je namreč vojski, da je pravi car Dmitrij ter se je njemu prodal. Za njim so se podali skoraj vsi, ostali pa so v Moskvo pobegnili.

Zdaj se nij bilo treba z nobenim točji;

Otrepev je šel naravnost proti Moskvi, kamor je bil naprej poslal bojarje, svoje privržence; poslal je tudi svoje verne ljudi k nuni Marti, materi carjeviča Dmitrija. Bojarji — izdajalci so spuntali narod, odstranili Hioba od patrijarškega prestolja, a carja Fedora Borisoviča in njegovo mater ubili. Nuna Marta je bila žena slabodušna; samozvančevi poslanci so jo tako prestrašili, da je ona privolila samozvancu proglasiti za svojega sina, a o celej slepariji nobenemu nič povedati. 20. julija je prišel Otrepev v Moskvo. Duhovstvo mu je prišlo nasproti s križi, zvonovi so peli, narod se je trl po ulicah, zbiral se po strehah in na zvonikih. Vse se je radovalo in veselilo; mnogi so poklekovali pred samozvancu in kričali: „Bog ti daj zdravje, Gosudar; ti naše solnce pravično!“ Moskva in za njo vse carstvo je priseglo njemu prostovoljno in brez ovire. Kmalu potem je bil samozvanec okronan za carja.

Prvi čin samozvanca je bil postaviti pa-

Ruski carevič.

Sedanje politično položje je jako ozbiljno. Še enkrat bode diplomacija poskusila, da zamotani klopčič iztočnega vprašanja razvozla in ako móči, ugodno reši. Evropa uže komaj čaka, kaj bode nameravana konferencija izdelala. Ker pa njeni vspehi valjda ne bodo povoljni, čaka uže silni car, da z mogočno roko mahne po gordiškem vozlu in ga razseka, kakor je to storil njegov brat po imenu, véliki macedonski kralj. Ultimatum, ki ga je Ignatijev v Carigradu izročil, je car potrdil z mogočno besedo v moskovskem kremlju, in potrdila ga je zadnje dni tudi okrožnica kneza Gorčakovega. Ne daje se več dvojiti, da je Rusija zares trdne volje zraven z besedo pokazati tudi činom, da resno misli. Uže več časa se polnijo prostori političnih listov s poročili o oboroževanju v prostranej slovanskej državi na severu. Zdaj pak so te priprave tudi oficijalno naznanjene, celo sestavljanje ruske vojske pod poveljem vélikega kneza Nikolaja Nikolajeviča je uže znano in navdušenost orjaškega naroda je tudi uže podpisala potrebne svote za bojevanje.

Tako čaka Rusija s puško v roci izida diplomatičnih obravnavanj, in enako vojevito, kakor car, misli cel narod.

Najbolj goreči zastopnik te ideje pa je ruski prestolonaslednik carevič in véliki knez Aleksander Aleksandrovič. Ta se je narodil 10. marcija l. 1845, torej je zdaj v najlepših letih moške starosti. V vojaškem dostojanstvu zavzema uže najvišje stopinje. Aleksander Aleksandrovič je namreč generalni adjutant svojega očeta cara, general pešcev in konjikov in ataman vseh kozaških polkov. Znana je vsemu svetu njegova eneržija, zato smo prepričani, da ne bode malomarno gledal, kako se bodo reči v iztoku razvijale, nego bode tudi dejansko sodeloval. Careviča so odgojevali najboljši učitelji, in odgojevanje je nadzoroval carski mu oče sam. Značaj mu odlikuje izredno velika eneržija spojena z nič manjšo razumnostjo. Njegova soproga Dagmara Marija Feodorovna je hči danskega kralja in je porodila careviču dva sina in eno hčer. Vsako leto živi Aleksander Aleksandrovič nekaj časa v Livadiji na južnej obali Krima, v krasnem gradu, obdanem z najčarovnejšo naravo.

Carevič je pravi Slovan z dušo in telom, ljubljene ruskega naroda in nadejati se je,

da se bode pod njegovim vladanjem Ruska ne le obdržala na sedanjej visokej stopinji močnosti, nego se povzdignila še na večjo. — k.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 28. novembra.

Iz *Dunaja* poročajo časniki, da je angleški poslanec Salisbury jako pobit odšel, ker se je prepričal, da je Anglija s svojimi sočutji za Turčijo sama in da ne more nikjer kupiti alijanc ali zvez. Tudi v Italiji bode jednako izvedel. Potem bode ohladila se angleška vojevitost za precej.

V graški *"Tagesp."* nek *državni* poslanec obžaluje, da v naši cislejtanskej ustavi nij nobenega paragrafa, ki bi varoval pravico parlamentu vtikati se v reči vnanje politike, a Ogerska ima tak paragraf. Za to se mora to popraviti, meni pisec.

Iz *Pešte* se javlja: Ker bode Rusija zasela Bulgarijo in Angleška Carigrad, misli se tukaj o zasestvu Bosne. Vendar! In še le zdaj se misli? Sodimo, da se je v odločilnejših krogih uže davno premislilo.

Vnanje države.

Rusija hiti oboroževati se. Cela artilerija se baje reorganizuje. Pri Odesi vodi znani general Totleben utrjevanja za brambo.

Rumunska armada se tako postavlja, da v Pešti opažajo, da bode mogla biti samo predstraža ruske vojske, če se ne bode vmarširanju ruske vojske vstavljala — kar poslednje nij misliti.

Iz *Ruščuka* se poroča, da je tam zbrane mnogo turške vojske, ki se pripravljajo z izgovorom, da bode rumunsko neutraliteto branila, Donavo prestopiti.

Iz *Carigrada* se javlja: Angleški poslanec je imel 24. nov. pri sultanu privatno avdijenco in je bil prav blagohotno sprejet. (Naj mu dobro tekne.) 28. novembra je izmarširal en bataljon prostovoljnih softov. — Porta zahteva pet let časa, da bi svoje "reformne" izvela. Tačas bi Bulgare in druge neoborožene Slovine ravno lahko poklala.

Iz *Vidina* se poroča "W. Tagbl." da je 67 angleških oficirjev v turško vojsko stopilo, 12 družih Angležev pak je bilo imenovanih za poveljnike na podonavskih monitorjih.

V ubogej *Bulgariji* zopet Čerkesi divjajo in ljudi koljejo, da je groza. Za to Bulgari jedva pričakujejo, da bi jih prišli bratje Rusi osvoboditi.

Dopisi.

Iz *Litijskega* okraja 26. novembra. [Izv. dop.] Zadnja leta smo imeli pri nas tako slabe in zapuščene ceste, da gotovo v nobenem okraji take ne. Nasproti pa so ceste toliko denarja veljale, in od cestnega odbora

skoje carstvo, na Moskovskoje: — Dal Gospodi carja nečestivago (nečastnega); — Nazivajetsja sobaka (psa) prjamim (pravi) carjem, — Dmitrijem carjevičem Moskovskijim.

Da je mogel tako prekaniti rusko zemljo, trebalo je mnogo smelosti in prevejanosti: in tega in drugega je imel samozvanec dovolj. On je bil uma bistrega, od nobene stvari se nij dal zmotiti, pred nobenim podvzetjem nij zdvojil, vse se mu je zdelo lahko. Zavzevši on carstvo začel je soditi in upravljati, kakor da bi to bilo zanj nekaj običnega. V carskem veču so se včasih posvetovali bojarji po več ur ali brez vspeha; samozvanec pa se je smejal nad njimi, ter precej rešil vsako vprašanje gladko in verno. V veču je bil on vsaki dan, a dvakrat v tednu je sprejemal zaslšbe; rimsko svojo vero je skrival pred vsemi ter gotovo nij mislil pravoslavne polatiniti. On je sprevidel, da je to podvzetje neizvedljivo, in da bi značilo samega sebe vpropastiti, ko bi

je bil tako močen račun, da je zadnja leta bilo po 10% na davek ubogemu in onemoglemu kmetu naloženo. Vsled tega se je pretečeni mesec Litijski cestni odbor razpusil. Mislili smo, da bodo pri novej volitvi izvoljeni drugi možje, ki bodo skrbeli za blagost ljudstva in nam naše opuščene in zanemarjene ceste popravili. Ali ostalo je vse pri starem. Torej boljšega od njih ne vem, če imamo pričakovati, nego kar smo videli do sedaj. (Zakaj se niste možje ob pravem času skupaj spravili, dogovorili in drugače volili? Po volitvah tožiti zmirom malo pomaga. Prej je treba na prste stopiti in postavno gibati se. Ur.)

Iz *Sežane* 27. nov. [Izv. dop.] Beseda v sežanskej čitalnici bila je sijajna. Predstavljala se je igra "Srce je odkrila". G. Trnovčeva (Pavlinka) je prvič nastopila in akopram odgojena Tržačanka, ipak je bil njen jezik povsem čist in krasen. Vsi pričujoči izražali smo željo, da naj ona pri vsakej jednakej prilici uporabi svoj velik talent. Tudi g. Delenoviča, odgojena Dunajčanka (Urška) dokazala je, da se je mogoče tujcu naučiti gladke slovenščine, ter s tem osramotila vse slovenske respektarjeve kuharice. Gosp. Cvek pa je itak uže star igrlec, kar je dokazal (kot stotnik) s svojo hvalno spretnostjo. G. Rožič (Kamilo) je s svojo zaljubljenico mnogo rokopleska prouzročil. G. Leban (stari logar) pa je premonotonnega izraza vršil svojo zadačo. Deklica od 10—12 let pa je deklamovala v občudovanje lepo. Plesali smo blizu zore.

Kranjska mesta, kje imate razen bele Ljubljane takovo čitalnico kakor naše — selo Sežana?

* * * Beograd 12. novembra. [Izv. dopis.] Hočeli evropskoj diplomatiji počti za rukom da teškoču iztočnog pitanja raspravi mirnim putem o tome se bar ovde vrlo jako sumnja. Rezultati i u najsrečnijem slučaju od sadanje konferencije, koja će se sastati, nemogu zadovoljiti naša i naše braće očekivanja. Srbija će morati produžiti započeti rat u toliko pre što uspeh njenoga oružja nije se pokazao onako sjajan kao što se u prvi mah očekivao.

Da bi se pogreške prošlosti popravile vlada je svom snagom nastala da te pogreške u koliko je moguće pre popravi. Sadanji novi minister ratni g. Sava Grujić, 10. ov. m. publikovao je novi zakon, kojim se u nekoliko izmerjuje dosadanji zakon organizacije naše

trijarha, ki bi mu bil udan; za tega si je izbral rjezanskega arhijereja Ignacija, lukavega in prevrtljivega Grka. Romanove, Nage in druge bojarje, ki so zavoljo carjeviča od Borisa mnogo pretrpeli, poklical je novi car iz pregnanstva, obsipal jih z milostmi, gostil jih kakor svoje sorodnike, a Filareta Nikitiča je postavil za metropolita. Bojar Bjelski, ki je bil varuh carjeviča Dmitrija, poljubil je na Lobnem mestu javno križ, da je novi car pravi Dmitrij. Z nuno Marto se je samozvanec sešel pod Mosko; in ker mu je bivša carica izkazala veliko ljubezen in prijaznost, zatorej je samozvanec kot hvaležen sin šel tri vrste z odkrito glavo zraven carjičine kočije.

Dogodilo se je tedaj v Rusiji nekaj dozaj nezaslišanega: potepuh, varun se je vzdignil do carskega prestolja. V pesni se poje: „Na nas Gospodi razgnjevalsja (razsrdi)“, — Na slavnoje carstvo Rosijskoje, — Na Rosij-

hotel kaj tacega izvesti. Da se pa ne bi z Jezuiti sprl, dovolil jim je v Kremli stanovati, sezidati tam svojo cerkev ter božjo službo opravljati.

Ta novost se je činila narodu deloma ne pristojna in nečastna. Našlo se je še tudi mnogo družega, česar se novi car nij držal in kar je bilo proti ruskim običajem in navadam. Pri vsem svojem razumu in prebrisanoosti bil je samozvanec vendar lehkomisljen človek, včasih otročji, nravi žive, nestalne. Pri takem človeku je bilo teško paziti na vsako besedo, na vsaki korak, a vendar se je moralo gledati. Pri carskem obedu je igrala ne po običaju godba, pele se pesni; pred obedom samozvanec nij molil, posle obeda ne umival si rok in tudi ne spal; jedel na véliki post teletino; odšel iz dvorca večkrat sam, kakor kakšen drug prost človek. O njegovej malopridnosti poje pesen tako-le: „Vse knjazi — bojare k objednje (maši) pošli — Vor (pre-

vojske. Po ovome zakonu Srbija će imati za vreme rata aktivne ili stojeće vojske 72.000, a rezerva sastavljala u buduće II. i III. klasa narodne vojske.

Sa važnom političkom misliom poslat je bivši predsednik ministarstva g. Jovan Marinović u Petrograd, a sa misijama čisto vojenim poslat je u Rusiju general Novoselov i general Doktorov.

Zbog mnogih poslova ono naoružanja naše vojske i u opšte njene reorganizacije, general Černjajev neće iti na put za Rusiju.

Ratna spema produžava se neprestano. U fabrici kragujevačkoj sada rade 800 radnika. Ovih dana donešene so nove mašine za izradu pušane municije.

Ovde u opšte misli da će na slučaj rata između Rusije i Turske, general Semeke primiti komandu nad Ruskom vojskom.

Blagotvorni komitet iz Rusije ovih dana poslao je u Beograd raznih stvari u vrednosti preko dva miliona i pet stotina hiljada forinta.

Svi glasovi, koje se pronasaju po Nemačkoj, a u poslednje vreme i po ruskoj štampi o nesporazumljenju između naših i ruskih oficira, sve je to pakosna izmišljotina. Moramo žaliti što je nekoliko ruskih listova poklonilo vere kazivanju bivšeg pukovnika u našoj vojski g. Ismajlova, koji je zbog spleta odmah u samome početku rata odpušten iz vojske. Sada na račun naše stvari napada na svoje protivnike, a time samo udi nami.

Komisija koja je izaslata na bojište radi povlačenja demarkacione linije nalazi na teškoće. Vredno je ovom prilikom da pomenem koliko smo mi a koliko Turci zauzeli zemljišta. Srpska vojska u Bosni ima u svojoj vlasti 105 sela, a u staroj Srbiji 97 sela sa obe strane reke Toplice. Turci imaju naših sela 31 i dve pogranične varoši.

Ovde se sa nestrpljenjem očekuje nastavenje rata.

Domaće stvari.

— (V Tavčarjeveje gostilnici) „hotel Evropa“, bode v soboto javni koncert z vstopnino na korist odbora ljubljanskih gospej, katere bodo, kakor vsako leto, tudi letos o božiči ubogim šolskim otrokom nove gorke obleke podarile. Za ta koncert so obljubili veljavni pevci svoje sodelovanje, isto tako je podpolkovnik g. Hranilović z veliko ljubeznivostjo dovolil, da bode igrala izvrstna vojaška

kanjenec) Griška-razstrižka (odstavljen duhoven) v miljuju (kopelj) pošel; — Vse knjazi — bojare Bogu moljatsja, — Vor Griška razstrižka v miljnje moetsja (umiva se); — Vse knjazi — bojare ot objedni pošli, — Vor Griška — razstrižka s (iz) miljuji idet. —

Od tega časa so se začeli razširjevati po Moskvi o samozvancu slabi glasi. Raznašali so je najbolj Šujski, posebno knez Vasilij, oni knez, ki je preiskaval v Ugliču o smrti carjeviča Dmitrija. Basmanov je to objavil samozvancu; Šujske so polovili, sodili je ter Vasilja Šujskega, kot šuntarja pri vsej tej stvari, obsodili na smrt. Samozvanec ga je vendar oslobodil uže na morišči, ter zapovedal njega in mnogo drugih obdolženih pregnati v daljna mesta; pa tudi tega nij izvel, nego je dopustil, da so se smeli vrniti ter vsem popolnoma odpustil. Ali njega nijso sami Šujski imenovali varunom in prekanjencem. V mestu Galiču so bili živi še Otrepejevi, mati in stric

godba polka Leopoldovega. Gledé na odlično dobri namen je upati, da se bode občinstva mnogo udeležilo tega večera.

— (Odborova skupščina „Matice slovenske“) bo v sredo 6. decembra t. l. ob 5. uri po polu dne v Matičini hiši na Bregu. Dnevni red: 1. Prebere in potrdi se zapisnik 37. odborove skupščine. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo odseka za izdavanje knjig. 4. Volitev dveh odbornikov v izvršilni odsek za Costov spominek. 5. Razprava o raznih Matičinih zadevah.

— (Za obrtnijsko šolo) v Ljubljani je mestni zastop prosil ministerstvo za nauk in bogočastje; enako prošnjo je storila i trgovinska zbornica. Ministerski odpis na te prošnje naglašja, da se je uže pred leti uvaževala potreba obrtnijskega póduka v Ljubljani, in da se je v to privolila utemeljitelna svota 2000 gold. in letna subvencija, ki bi ravno toliko znašala, to se je privolilo obrtnijske šoli, ki je z realko spojena. Daljna organizacija je o sedanjem zlem finančialnem položnji države nemožna, in se bode ustanovljenje tacih učilnic morala celo tam odlagati, kjer so nujnejše, nego li v Ljubljani. Obljubil pa je minister, da na to stvar ne bo pozabil in jo bode izvel, da bodo le razmere dopuščale. Dokler pa to nij mogoče, naj lokalni faktorji kranjskim rojakom pomagajo, da se bodo šli olikovat v c. kr. obrtnijsko šolo v Gradec, ki je središče obrtnijskega izobraženja.

— (Nemec mej Nemci tolmač.) Neumni filister pri nas, dostikrat vlepej suknji oblečen, in tak, da se zove „gebildet“, se dostikrat in rad norca dela, če v našem pismenem jeziku katere besede ne razume, ker se revišče svojega rojstnega in materinega jezika učilo nij. Vsem tacim priporočamo, da naj bero „Tagespost“ od 28. nov. izpred porotnega sodišča. Našli bodo tam, da pri nemškeje obravnavi nemški predsednik nij razumel trdo nemške priče Tereze Klampf od Moskirchna iz nemškega Štajerja, ker je govorila v tamošnjem nemškem dijalektu, tako da je moral nemški adjunkt Torgler mej nemškim prezidentom in nemško pričo nemški tolmač biti. Nauk bodi pametnim ljudem pripuščten za slučaje, kadar čujejo kakovega filistra o slovanščini filologizirati.

— (Dekanijske konferencije) v Ljubljani 27. t. m. se je vdeležilo 32 duhovnikov. Predsedoval je veleč. g. knez in škof sam.

samozvančev; oni so glasno govorili, kdo je ta car v Moskvi; strica so poslali v Sibirijo, mater so pa pustili na miru. Pa tudi po Moskvi se je začelo o tem govoriti; dva človeka so vlovili in s smrtjo kaznili.

Preteklo je hitro leto; v Moskvo je prišla nevesta Otrepejeva, Marina Mnišek, s svojim očetom in 2000 Poljakov. Samozvanec se je z njo venčal 8. maja na petek, na Nikolin dan, proti običaju in ustavu cerkvenemu. O tem dogodjaju poje narodna pesen: „Ne dolgo razstriga na carstve sidjel, — Zahotjel razstriga ženitsja, — Ne u (pri) sebjia to on v kamennoj Moskve, — Bral (vzel) on razstriga v proklatoj Litve, — U Jurija pana Sendomirskago, — Doč (hčer) Marinu Jurjevnu, — Zlu ereticu, brezbožnicu. — Na velikij prazdnik Nikolin den — V četverg (četvrtak) u razstrigi svadba bila, — A v pjatnicu (petek) prazdnik Nikolin den. —“

(Konec prih.)

— (Slovensko gledališče.) V nedeljo 3. t. m. bode v slovesno razsvitljenem gledališči predstava v spomin rojstvenemu dnevnu velikana slovenskih pesnikov, Franca Preširna, in se bode predstavljala jako zanimiva igra v 5 dejanjih s petjem „Materin blagoslov“, ali „Nova Fanchon“.

— (V Celovec) pride v zapor novo ujeti vstaški vodja fajmošter Mušič.

— (Brandstetter), znani prijatelj g. Konrada Seidla, je pritožil se iz ječe zoper previsoko kazen, ali bil je odbit.

— (Dr. Mullé) iz Maribora je dobil pravico nositi svoj italijanski kronni orden.

— (Cerkveno petje.) Iz Novega mesta se piše „Sl.“: Pogosto so uže postale tožbe o slabo urejenem cerkvenem petji v našej škofiji in vsakdo mora priznati, da so opravičene. Ne bodem dokazoval, da je petje po naših cerkvah preveč teatralično, liturgičnega ima pa malo na sebi, izvzemši ljubljanski stolni kor jin še par družih, bi več let sem pridno reformirajo; povem naj le, da se v najnovejšem času obče čuti neko gibanje in hrepenenje po boljše cerkvenej glasbi. Tudi pri nas, kjer zarad nemile nesloge nobena stvar nema prave rasti, prikazala so se vesela znamenja. — Gospodje ki na kapitelskem koru navadno sodelujejo, podali so nam denes — v osmini sv. Cecilije — glasbo, ki je vredna sv. kraja. Izvršili so dokaj dobro Zangel novo mašo za štiri mešane glasbe in godbo. Vloge so bile: „Exultate Deo“ od ravno tistega in Helwart „Diffusa est gratia“ brez instrumentov.

— (Na popotovanju v Dalmacijo) prišel je sem g. Grünhut iz Zagreba, ter razprodaje krasno sliko „Ranjeni Črnogorec“, bakrorez, risana od glasovitega slikarja Jaroslava Čermaka, a rezana od Goupila in drugih v Parizu. Original slike je kupil g. biskup Strossmajer, ter daroval ga galeriji slik v Zagrebu. Slika je obsežna v širini 68, a v dolžini 94 centimetrov. Kakor je slika krasna, nadejamo se od strani našega občinstva, da si je kupi kdor le more. Cena jej je 5 for. — Dotični bode pokazoval sliko po nekih hišah, a videti se more i v hotelu pri Maliči („Stadt Wien“) štev. sobe 10, od 12. do 3. ure po polu dne.

— („Der dumme Kerl von Laibach“) ki se sam imenuje tudi „Laib. Tagbl.“ denuncira nas, da imamo sodelavce celo iz studentovskih krogov (sogar aus Studentenkreisen). Prvič: mi nikomur ne pripovedujemo kdo je naš dopisovalec, torej „der dumme Kerl“ samo ugiblje in po zraku hlستا; drugič pa vemo, da ves njegov „sogar“ izvira le iz zavisti in nevoščljivosti, ker zanj ne dela nihče nego pojó le škarje; če se pa primeri, da mu kdo kaj napiše, potem je gotovo le zgor-njega imena vredno.

— (Obsojen.) Porotna sodnija v Celji je obsodila 42letnega oženjenega kmeta Antona Srebreta iz Oplotnice, ker je več let čebele in gospodarsko orodje kradel, in s tem svojim bližnjim in daljnim sosedom za 349 gld. škode storil, na dve leti teške, poostrene ječe.

— (Umrl vsled ran) je oni Sinigoj v bolnišnici v Trstu, o katerem smo poročali, da sta ga brata Canjarja iz maščevanja zabóla.

— (Unesrečil.) Nedavno je nek voznik malo pred Višnjo goro padel raz voz, in se na nogi tako poškodoval, da so ga morali na dom peljati. Rana na nogi je bila zelo nevarna, kajti silil je pritisniti prisad, ki bi bil nesrečnežu vzel življenje.

— (Zgorel.) Iz Polja pri D. M. pod Ljubljano se nam piše: Pretečeno noč je v Zgornji Zadobrovi v nekem malnu zgorel mlin-ski hlapec France Maček. Zakuril je v peči, potem se dobro žganja napil (bil je namreč velik pivec žganjski) in vlegel se za peč. Ker je bil preveč pijan, si nij mogel pomagati, ko je začela obleka na njem goreti, človeka pa tudi nij bilo nobenega blizu, da bi ga otel. In tako so ga našli denes zjutraj mrtvega in na pol sežganega za pečjo.

— (Pobalinsko.) Iz Beljaka se piše v novine: Neka siromašna žena tukajšnje okoli-ce ima hčer, ki v Celovci služi. Ta žena dobo te dni iz Celovca pismo, naj brž tja pride, da njena hči leži na smrtni postelji, ker si je zavidala. Mati gre vsa obupana takoj na pot, a v Celovci dobi hčer veselo in zdravo. Lehko se misli njeno veselje. Kako pa si more človek izmišljovati takove šale, da ubožno mater za norca ima in ji po nepotrebnem denar iz žepa jemlje, tega tudi ne moremo razumeti. Želeti bi bilo, da se brezvestni pobalin zasači, da tudi on dobo, kar zasluži.

— (Slovensko gledališče.) Čudno je to, da dramatično društvo s predstavami manjših, veselih iger navadno prav slabo opravi. V prvič se udeleži teh predstav malo občinstva, in drugič — igra se skoro vedno slabo pri taci enodejanskih igrah. Tako tudi 27. t. m. tri manjše igre, ki so prišle na slovenski oder, niso mogle prav prodreti. Prva „Ena se mora omožiti“, celo našega jako hvaležnega občinstva nij mogla ogreti in v drugej „Išče si imena“, je gospod Šusteršič zopet pozabil, da je jako velik razloček mej smešnostjo in komiko. Tudi gospod Kajzel je bil precej neprebavljiv. Zadnja igra „Doktor Robin“ je bila vseh uredna, in veselo priznanje moramo izreči gospodu Kocelju (Garrick) ki je navdušeno in pri vsem tem vendar zmerno izpeljal svoj nalog. Gospod Trnovec nij bil na svojem mestu. Omenili bi pa povsem da naj režija v prihodnjih vsako igro kolikor toliko otrebi neprilicnih govorov in fraz, ki našim precej neiskusnim igralcem dajo povod uresničiti da resno od komičnega loči le jeden korak.

Razne vesti.

* (Podraženo pivo.) Na Dunaji so se pivovarji sešli in sklenili od 1. decembra pivo dražje točiti in sicer po en goldinar na hektoliter. To izda na Dunaji na leto za skoro dva milijona gold.

* (Kmeta), trdega kmeta, je vzela za soproga hči kneza W. v Mondsee na Avstrijskem.

* (Pozno.) Neka plemenita Angličanka, z imenom gospica Gratton, se je poročila nedavno s kmetiskim vodnikom, ki jo je vodil na najvišjo goro v Evropi, Belo goro. Seznanila se je z vrlim sinom planin, ko je bila stara 15 let, potem jo je vodil vsako leto, in zdaj je stara 30 let. Torej v 15 letih se je odločila vzeti ga za voditelja tudi na težavno pot življenja. No, tej zvezi ne bo nihče mogel očitati, da je prenačljena.

* (Tatvina.) Na štaciji Ratkonja pri Domasniji na Ogerskem so neznani tatovi vlomili v stanovanje železniških podvaetnikov Hügel in Sager, ter odnesli 27.000 gld. v desetakah in petakah Kdor tatove izve in naznani dobi 2700 gld. torej del kapitala za plačo.

* (Društvo samcev.) V Parizu se je te dni osnovalo društvo, v katerem se mora vsak ud zavezati, da se ne bo oženil, sicer bo moral plačati 50.000 frankov kazni. Društvo šteje uže nad sto členov. Sokrat je baje svojim učencem, ki so ga vprašali, ali bi se že-

nili ali ne, odgovoril: „Storite kar hočete, oboje vam bo žal,“ torej po tem izreku pariški samci niso nič na dobičku.

Slovenske lepoznavske knjige.

V založbi „Narodne tiskarne“ v Ljubljani so izšle in se morejo dobiti sledeče slovenske knjige:

A. Romani in povesti:

1. **Erazem Tatenbah.** Izvirna povest, spisal J. Jurčič, velja 50 kr.
2. **Meta Holdenis.** Roman, francoski spisal Viktor Cherbuliez, poslovenil Davorin Hostnik 50 kr.
3. **Kantorčica.** Roman s pogorskega zakotja, češki spisala Karlina Světlá; poslovenil Franjo Tomšič, velja 50 kr.
4. **Prvi poljub.** Novela, spisal J. Skalec. — Na črni zemlji. Novela, spis. J. Skalec, velja 25 kr.
5. **Kazen.** Novela, francoski spisal H. Rivière, poslovenil Davorin Hostnik. — Cerkev in država v Ameriki. Francoski spisal E. Laboulaye, poslovenil Davorin Hostnik, velja 25 kr.

B. Listki v zvezkih:

1. zvezek, ki obsega: Stenografija, sp. dr. Ribič.
- Životopisje, sp. Rajč Bož. — Prešern, Prešerin ali

Prešeren, sp. Fr. Levstik. — Telečja pečenka, novela sp. J. Jurčič. — N. Machiavelli, sp. dr. Ribič. — Pisma iz Rusije, sp. dr. Celestin. — Trstivo z grozdom na Ruskem, sp. dr. J. Vošnjak. — Čigava bode? Novelica, sp. J. Ogrinec. Velja 25 kr.

IV. zvezek, ki obsega: Lepi dnevi. Sp. Paulus. — Plašč. Novela. Ruski spisal N. V. Gogol; poslovenil L. Gorenjec. — Nekoliko opazek o izdaji slovenskih narodnih pesnij. Spisal prof. dr. Krek. Velja 25 kr.

Kdor hoče katero koli teh knjig dobiti, naj piše „Narodnej tiskarni“ in jih dobi po poštnem povzetju. Vse skup se dajo za znižano ceno 2 gold.

Umeteljni zobje in zobovja

z zračnim tiskom ali brez njega, lepi, naravni, namenu odgovorni, se po najnovejši metodi delajo in ne da bi se korenine izruvale, postavljajo.

Vse operacije: plombiranje z zlatom ali drugimi sposobnimi polnili, piljenje, čiščenje in drenje zob, se, kakor se je izkusilo, brez hudih bolečin izvršuje pri

(370—2)

Paichelu,

zdravniku za zobe, pri Hradeckega mostu v Maljeveji hiši I. nadstropje.

Vojska,

zaradi katere so morale izostati obilne naročbe na iztok, daje povod

Tovarni za oskrbovanje nevest

A. Straussa, Dunaj, Rothenthurmstrasse 21,

da vse obdržane večje in manjše pošiljke perila za gospode, gospe in deca, kakor i platno, robe, prte itd., daje po sledečih zares nizkih cenah, da si izprazni urno orjaško skladišče.

Namesto dveh le eden goldinar!

1 gate za gospode	prej gl. 1.50 zdaj le kr 75
12 angl. robecev iz batista, z barvenim robom, obrobljeni	gl. 2, „ „ gl. 1.—
1 srajca za gospode iz širtinga, z nabranimi ali gladkimi prsi	gl. 2, „ „ gl. 1.—
1 prkhalasta, prav barvana srajca, najnovjšega kroja	gl. 2, „ „ gl. 1.—
1 angl. trikot-jopica ali hlače, bela in barvana	gl. 2, „ „ gl. 1.—
6 elegantnih batistovih robecev z barvanim robom, zarobljeni	gl. 2, „ „ gl. 1.—
1 trojni zavratnikov, najnovjši kraj	gl. 2, „ „ gl. 1.—
1 izživana srajca za dame, iz najlepšega širtinga	gl. 2, „ „ gl. 1.—
1 elegantne hlače za dame ob kraju okinčane	gl. 2, „ „ gl. 1.—
1 fin nočni korset iz širtinga, obrobljen, najboljši	gl. 2, „ „ gl. 1.—
6 finih platnenih robecev, jamčeno pravo platno	gl. 2, „ „ gl. 1.—
1 platnene gate za gospode	gl. 2, „ „ gl. 1.—
1 fina barvana kreton-srajca, jamčena prava barva	gl. 3, „ „ gl. 1.50
1 bela srajca za gospode z gladkimi trojnimi prsi	gl. 3, „ „ gl. 1.50
1 jako okinčana srajca za dame, najboljša	gl. 3, „ „ gl. 1.50
1 najfinjša izšita hlače za dame, elegantno izvedeno	gl. 3, „ „ gl. 1.50
1 spodnje krilo iz širtinga, najlepši kraj	gl. 3, „ „ gl. 1.50
1 gate za gospode, pravo rumburško platno	gl. 3, „ „ gl. 1.50
1 angl. oxford-srajca, najnovjši izgled, jamčeno prava	gl. 4, „ „ gl. 2.—
1 srajca za gospode iz pravga rumburškega platna in lepo nabranimi prsi	gl. 4, „ „ gl. 2.—
1 fino izšita srajca za ples, ročno vezanje, najnovjši kraj	gl. 4, „ „ gl. 2.—
6 parov finih angl. manšet, najnovjši kraj	gl. 4, „ „ gl. 2.—
1 fino izšita srajca za dame, bogato okinčana	gl. 4, „ „ gl. 2.—
1 eleg. franc. korset z bogato vezanino	gl. 4, „ „ gl. 2.—
1 fino spodnje krilo za dame, bogato okinčano	gl. 4, „ „ gl. 2.—
1 hlače za dame, iz najboljšega širbarhenta, gladke in krasno okinčane	gl. 1.—, 1.25, 1.50
1 krilo iz najboljšega širbarhenta, gladko in krasno okinčano	gl. 1.50, 2.—, 2.50
1 korset, najboljši širbarhent, gladek in krasno okinčan	gl. 1.25, 1.50, 2.—
1 srajca za gospode, rumburška, prava, gladka ali nabrana, najfinjša	gl. 2.50, 3, 3.50, 4
1 srajca za gospode, prava rumburška, fantazija in vezana, najfinjša	gl. 3.50, 4, 4.50, 5
1 srajca za dame, pravo platno, gladka in fantazija, najfinjša	gl. 1.50, 2, 2.50, 3
1 srajca za dame, pravo platno, vezana, najfinjša	gl. 2.50, 3, 3.50, 4
1 kos 30 vatlov najfinjšega širbarhenta	gl. 7.50, 8, 9, 10, 11
6 kosov 8 četrtnik šir. rjuh brez šive	gl. 9, 10
6 kosov 8 četrtnik šir. rjuh brez šive, čisto platno, najfinjšo	gl. 13.50, 14.50, 16.50
1 mizno pokrivalo za 6 oseb, cvilih ali damast	gl. 3, 3.50, 4, 4.50, 5.50
1 mizno pokrivalo za 12 oseb, cvilih ali damast	gl. 8.50, 10, 11, 12, 14
1 kos 30 vatlov 4 četrtnik šir. domačega platna	gl. 5.50, 6.50, 7.50, 8
1 kos 46 vatlov 5 četrtnik šir. kreaskoga platna	gl. 16, 17, 18, 18.50
1 kos 60 vatlov 5 četrtnik šir. irlandca ali holandca	gl. 18, 19, 20, 22, 24, 27, 30
1 kos 64 vatlov 5 četrtnik šir. rumburškega platna	gl. 24, 27, 30, 33, 36, 40 do 60
12 kosov brisec, cvilih ali damast	gl. 3, 3.50, 4, 5, 6, 7, 8

Rabat: 1 damastno mizno pokrivalo za 6 oseb ali 24 robecev pri nakupih za 50 gold.

Pismene naročbe proti gotovemu denarju ali povzetju se vestno in urno izvrše. — Cenilniki in računi za ženitovanjske oprave se zastoj dopošiljajo.

(360—2)

Naročbe proti depoziljanju gotovine ali povzetju

Wäsche - Brautausstattungs - Fabrik von

A. Strauss

Wien I., Rothenthurmstrasse Nr. 21.

Tajel.
28. novembra:
Pri Slovani: Branne iz Dunaja. — Gerbec iz Kranja.
Zmislarič iz Idrije. — Horak iz Dunaja. — Ruzier iz Trsta.
Seglar iz Dunaja.
Pri Matiji: Berdach iz Dunaja. — Kavšek iz Kamnika.
— Grilunt iz Zagreba. — Wesel iz Dunaja.
Pri Zamorel: Keržol iz Trbovlja.

Dunajska borza 29. novembra.
(Urino telegrafčno poročilo.)
Enotni drž. dolg v bankovcih 60 gld. 95 kr.
Enotni drž. dolg v srebru 66 „ 60 „
1860 drž. posojilo 107 „ 50 „
Akcije narodne banke 826 „ 50 „
Kreditne akcije 139 „ 50 „
London 126 „ 80 „
Napoli 10 „ 12 „
C. k. cekini 6 „ 03 „
Srebro 113 „

Karmelitanski melisovec iz Benetk.
1 originalna steklenica 25 kr.
Jedino pravi le pri
Gabriel Piccoli,
(63—35)
lekarnju na dunajski cesti v Ljubljani.